

EXPOZIȚIA „REALIZĂRI URBANISTICE BIHORENE ÎN ANII SOCIALISMULUI“

LUCIA CORNEA

Una dintre sarcinile de actualitate cele mai importante ale muzeului de istorie este să integreze în activitatea lui, cu tot mai multă consecvență, alături de istoria epocilor mai îndepărtate și aspecte ale istoriei contemporane. În acest sens, el are atribuția de a înfățișa, și pe calea realizărilor expoziționale, prezentul socialist al țării, eforturile făcute de poporul nostru, sub conducerea încercată și clarvăzătoare a partidului comunist, pentru promovarea progresului în toate domeniile, pentru creșterea bunăstării poporului — țelul suprem al politicii partidului, esența însăși a făuririi orînduirii noi, socialiste.

Aniversarea celor 35 de ani parcurși de țara noastră pe drumul socialismului a prilejuit evidențierea și punerea în valoare, sub formă de expoziții sau în diferite alte forme de prezentare, a mărețelor realizări ale epocii contemporane.

În perioada 17 iulie — 7 august 1979 a fost deschisă, în sala mare de expoziții a Muzeului Țării Crișurilor, expoziția *Realizări*



Fig. 2. Aspect de la vernisajul expoziției „Realizări urbanistice bihorene în anii socialismului“.



Fig. 1. În fața machetei viitorului centru civic al orașului Oradea.

urbanistice bihorene în anii socialismului¹, organizată de secția de istorie a muzeului în colaborare cu Centrul de proiectare județean Bihor. Abordînd unul dintre domeniile cele mai impresionante ale realității noastre — dezvoltarea urbanistică — expoziția a fost dedicată și ea aniversării a trei decenii și jumătate de la înfăptuirea insurecției naționale armate, antifasciste și antiimperialiste, organizată și condusă de P.C.R., eveniment cu profunde semnificații în istoria poporului nostru.

Tematica generală a cuprins prezentarea realizărilor obținute în epoca contemporană în domeniul progresului edilitar și al dezvoltării urbanistice a județului. Un loc important în cadrul ei l-a ocupat evoluția urbanistică a orașului Oradea. Prin intermediul citorva panouri de la începutul expoziției ne-am propus să prezentăm vizitatorilor o parte istorico-documentară înfățișînd diferite faze prin care a trecut orașul Oradea, de la sfîrșitul secolului al XVI-lea, cu configurația cetății care se păstrează și azi, și pînă în perioada celui de-al doilea război mondial, capitol realizat prin intermediul unor stampe, desene, planuri și ilustrate color, acestea din urmă datînd de la începutul secolului nostru și din perioada interbelică, toate provenind din colecția muzeului.

O hartă cu localitățile urbane din cuprinsul județului Bihor a făcut trecerea spre perioada contemporană, fiind vizibile aici orașele existente în 1945 (Oradea, Beiuș, Salonta), localitățile care au dobîndit statut de oraș în cei 35 de ani de la eliberare (Aleșd, Marghita, Petru

Groza, Nucet), precum și viitoarele localități urbane din etapa imediat următoare: Tinca, Săcuieni, Popești, Valea lui Mihai.

Dintre toate categoriile de materiale, în număr mai mare au apărut reprezentate imaginile fotografice reflectînd cîteva realizări notabile din domeniul urbanistic: imagini panoramice și de detaliu ale unor noi cartiere ale municipiului Oradea (zona de vest, cartierele Nufărul, Splaiul Crișanei, Ioșia-Nord etc.), cîteva „plombe“ amplasate în zona centrală veche a orașului, dotări social-culturale (școli, spitale, magazine). În multe cazuri am realizat paralele, expunînd fotografia — martor al vechii situații alături de imaginea noii realizări arhitectonice sau a noii soluții de sistematizare. Tot acolo au fost expuse cîteva fotografii realizate de la înălțime, care au făcut mai lesne observabilă pentru publicul vizitator ampla activitate de sistematizare desfășurată în ultimele decenii.

În continuare am prezentat, prin intermediul unor grafice, cîteva cifre semnificative, cum ar fi creșterea numerică a populației municipiului, a construcțiilor de locuințe etc.

O poziție centrală au ocupat în cadrul sălii cîteva machete mari, reprezentînd rodul muncii arhitecților și proiectanților și viitoarele obiective de lucru ale constructorilor: importanta arteră 6 Martie, poartă de intrare dinspre vest în municipiul Oradea, precum și sala polivalentă, amplasată în mijlocul viitorului parc de agrement din zona Ioșia-Nord.

Exponatul care a atras atenția însă în primul rînd a fost macheta variantei aprobate a viitorului centru civic al orașului Oradea, vizi-

tatorii prezenți la vernisaj manifestînd un viu interes și punînd numeroase întrebări asupra viitoarei configurații a zonei respective.

Cîteva panouri au fost rezervate pentru prezentarea unor stațiuni balneoclimaterice din cuprinsul județului, aflate în continuă modernizare și extindere: Băile Felix, Băile 1 Mai și Stîna de Vale, stațiuni care devin din ce în ce mai cunoscute și apreciate atît în țară cît și peste hotare.

Partea a doua a expoziției a constituit-o prezentarea cuprinzătoare a celorlalte localități urbane de pe teritoriul județului: Aleșd, Marghita, Petru Groza, Salonta, Nucet, Beiuș, această din urmă localitate dispunînd și de o machetă a proiectului de sistematizare a viitorului său perimetru central. Am mai expus apoi, tot la acest capitol, cîteva schițe de sistematizare a unor localități, fotografiile cu realizările arhitectonice și urbanistice cele mai interesante din orașele Bihorului, precum și din viitoarele localități urbane care se prefigurează pentru viitorul apropiat.

În cîteva vitrine am expus imagini de pe șantierele de construcții ale județului, aspecte din timpul vizitelor de lucru în Bihor ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, de asemenea lucrări de referință la tematica expoziției: reviste de arhitectură cu prezentarea proiectelor unor importante edificii sau zone sistematizate, exemplare din presa locală înfățișînd preocuparea arhitecților și constructorilor pentru înfrumusețarea și modernizarea orașelor județului. Toate aceste materiale documentare, alături de celelalte mijloace muzeografice specifice pentru prezentarea epocii contemporane: fotografiile, machete, hărți, grafice, au concretizat această modalitate de prezentare expozițională, menită să demonstreze că la cea de-a 35-a aniversare a marii noastre sărbători naționale, județul Bihor, alături de celelalte județe ale României socialiste s-a prezentat și în domeniul dezvoltării urbanistice cu realizări dintre cele mai remarcabile. Dezvoltarea urbanistică și edilitară fără precedent, ritmul impetuos al construcțiilor de locuințe, importante dotări social-culturale date în folosință în ultimii ani se constituie în ultimă instanță ca o expresie a profundului umanism al societății pe care o construim. Căci, așa cum afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 5—7 iulie 1979, „tot ceea ce realizăm în societatea noastră este destinat ridicării bunăstării poporului, asigurării unui nivel superior de civilizație tuturor cetățenilor“.

NOTE

* La organizarea expoziției au mai colaborat muzeograful Nicolae Chidioșan și arhitecta Viorica Zărnescu.